

### บทที่ 3

#### ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์เพลงไทยสมัยนิยม ตามทฤษฎีของสุนทรียศาสตร์ยุคหลังสมัยใหม่" เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ซึ่ง ส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพนี้ สุกางค์ จันทวานิช (2533: 13) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า

...การวิจัยเชิงคุณภาพคือ การแสวงหาความรู้โดยการพิจารณาปรากฏการณ์ สังคม จากสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริงในทุกมิติ เพื่อหาความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์กับสภาพแวดล้อมนั้น วิธีการนี้จะสนใจข้อมูลด้านความรู้สึกนึกคิด ความหมาย ค่านิยม หรืออุดมการณ์ของบุคคลนอกเหนือไปจากข้อมูลเชิงปริมาณ...

การศึกษาถึงผลงานเพลงไทยสมัยนิยมซึ่งถือเป็นผลงานที่คนในสังคมเป็นผู้สร้างสรรค์ขึ้นมา โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อการสื่อสาร ถ่ายทอด ความรู้สึกนึกคิด ค่านิยมและอารมณ์สะท้อนที่มีต่อสรรพสิ่งรอบตัวของผู้ประพันธ์เพลง สามารถนำเราไปสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะสภาพแวดล้อม และความนึกคิด ค่านิยมต่าง ๆ ของคนในสังคมไทย ทั้งในส่วนที่มีการสื่อสารอุดมการณ์สืบต่อไป และการสรุสร้างความรู้ใหม่ให้เกิดขึ้นในสังคม

ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ถึงปรากฏการณ์ของลักษณะสุนทรียศาสตร์ยุคหลังสมัยใหม่ในผลงานเพลงไทยสมัยนิยม เพื่อที่จะหาถึงลักษณะของปรากฏการณ์นี้ และความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์กับสภาพแวดล้อมในสังคม สนใจวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนเนื้อหาของเพลงไทยสมัยนิยม เพื่อทราบลักษณะการทำซ้ำ และค่านิยมของผู้ผลิตและสร้างสรรค์ผลงานเพลงไทยสมัยนิยม

## แหล่งข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ แหล่งข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

### 1. ข้อมูลจากเอกสาร (documentary research) ได้แก่

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผลงานเพลงไทยสมัยนิยมที่ปรากฏในนิตยสาร วารสาร และหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ อาทิเช่น ลลนา ชวัญเรือน ไฮคลาส สารคดี พบโลก ศิลปวัฒนธรรม หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ (หน้าบันเทิง) เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้ ได้แก่ บทสัมภาษณ์ ศิลปินนักร้อง นักดนตรี โปรดิวเซอร์ นักแต่งเพลง และข้อมูลที่ทำให้รายละเอียดเกี่ยวกับเพลงไทยสมัยนิยม แต่ละชุดที่ออกจำหน่ายในตลาดในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษา

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับรายชื่อเพลงไทยสมัยนิยม ที่ผลิตออกจำหน่ายในช่วงเดือนมกราคม 2533 ถึงเดือนกันยายน 2534 ข้อมูลได้มาจากหนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ และหนังสือเพลงรวมทั้งได้รับจากหน่วยงานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

- บริษัทโรต้าแพนเสียงและเทปจำกัด ข้อมูลที่ได้รับ ได้แก่ รายชื่อผลงานเพลงที่วางแผงจำหน่ายในแต่ละเดือน
- บริษัทเอ็ม จี เอ จำกัด อนุเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรายชื่ออัลบั้มเพลงที่ทางบริษัทเป็นผู้จัดจำหน่าย
- บริษัทนิธิทัศน์โปรดโมชั่น จำกัด ให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายชื่อผลงานเพลงของบริษัทนิธิทัศน์ที่ผลิตออกจำหน่ายช่วงเวลาดังกล่าว
- บริษัททอโซน่า โปรดโมชั่น จำกัด อนุเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลงานเพลงของบริษัท

2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคล จะเป็นการติดต่อสัมภาษณ์บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงานเพลงไทยสมัยนิยมที่เลือกมาศึกษา โดยจะสัมภาษณ์เกี่ยวกับกระบวนการผลิตผลงานเพลงไทยสมัยนิยม การกำหนดรูปแบบ เนื้อหาของเพลง ข้อจำกัดของธุรกิจเพลงไทยสมัยนิยม เป็นต้น

### ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูล

1. คุณเรวัตติ พุทธิพันธ์ Executive Producer บริษัทแกรมมี่เอนเตอร์เทนเมนต์ จำกัด
2. คุณภูษิต ไล้ทอง โปรดิวเซอร์ บริษัทริตาเรคคอร์ดส จำกัด
3. คุณประภาส ชลศรานนท์ ศรีเอทีพี บริษัทคิตาเรคคอร์ดส จำกัด
4. คุณทนงศักดิ์ อภรณ์ศิริ โปรดิวเซอร์ บริษัทนิธิทัศน์โปรดโมชั่น จำกัด
5. คุณโชคดี พักภู ผู้เรียบเรียงเสียงประสาน บริษัทนิธิทัศน์โปรดโมชั่น จำกัด

### วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร แบ่งออกเป็น
  - 1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผลงานเพลงไทยสมัยนิยม รวบรวมจากนิตยสาร วารสาร และหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ในห้องสมุดของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และหอสมุดแห่งชาติ ข้อมูลที่รวบรวมได้ จะจัดแบ่งเป็นประเภทตามลักษณะเนื้อหา ได้แก่ เรื่องที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ บทสัมภาษณ์ผู้สร้างสรรค์ผลงานเพลงไทยสมัยนิยม บทวิจารณ์ดนตรี มิวสิควิดีโอ ข้อมูลเกี่ยวกับเทปเพลงแต่ละชุดที่ผลิตออกมาจำหน่าย ข้อมูลเกี่ยวกับนักร้อง นักดนตรี เป็นต้น
  - 1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับรายชื่อเทปเพลงไทยสมัยนิยม ที่ออกจำหน่ายในช่วงเวลาดังกล่าว ข้อมูลส่วนนี้ได้มาจากการติดต่อขอรายชื่อไปยังบริษัทผลิตและจำหน่ายเทปเพลง และผู้วิจัยรวบรวมจากนิตยสาร หนังสือพิมพ์ และหนังสือเพลงอีกส่วนหนึ่ง จากนั้นนำมาคัดเลือกเฉพาะส่วนที่เป็นเทปเพลงไทยสมัยนิยมประเภทเพลงป๊อป การรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ปรากฏได้รายชื่อเทปเพลงไทยสมัยนิยมจากค่ายเทปเพลงต่าง ๆ ดังนี้

เทปเพลงไทยสมัยนิยมของบริษัท แกรมมี่ เอนเตอร์เทนเมนต์	จำนวน 39 ชุด
เทปเพลงไทยสมัยนิยมของบริษัท อาร์.เอส โปรดโมชั่น	จำนวน 20 ชุด
เทปเพลงไทยสมัยนิยมของบริษัท คิตาเรคคอร์ด	จำนวน 17 ชุด
เทปเพลงไทยสมัยนิยมของบริษัท เอส พี ศุภมิตร	จำนวน 11 ชุด
เทปเพลงไทยสมัยนิยมของบริษัท นิทัศน์ โปรดโมชั่น	จำนวน 50 ชุด



เทปเพลงไทยสมัยนิยมของบริษัท โปรมีเดีย มาร์ท	จำนวน	3 ชุด
เทปเพลงไทยสมัยนิยมของบริษัท รถไฟดนตรี	จำนวน	11 ชุด
เทปเพลงไทยสมัยนิยมของบริษัท ดีเดย์ เอนเตอร์เทนเมนต์	จำนวน	12 ชุด
เทปเพลงไทยสมัยนิยมของบริษัท ซาว์โปรเจค	จำนวน	7 ชุด
เทปเพลงไทยสมัยนิยมของบริษัท มิวสิคไลน์	จำนวน	2 ชุด
เทปเพลงไทยสมัยนิยมของบริษัท เพชรสยามชาวด	จำนวน	1 ชุด
เทปเพลงไทยสมัยนิยมของบริษัท อินเทอแนล	จำนวน	4 ชุด
เทปเพลงไทยสมัยนิยมของบริษัท แกแลคซี่	จำนวน	5 ชุด
เทปเพลงไทยสมัยนิยมของบริษัท อโซน่า โปรโมชัน	จำนวน	2 ชุด
เทปเพลงไทยสมัยนิยมของบริษัท มิวสิคอิสต์	จำนวน	1 ชุด
เทปเพลงไทยสมัยนิยมของบริษัท มาแรง เอนเตอร์เทนเมนต์	จำนวน	1 ชุด
เทปเพลงไทยสมัยนิยมของบริษัท ท็อปไลน์มิวสิค	จำนวน	2 ชุด
เทปเพลงไทยสมัยนิยมของบริษัท เบลล์เอนเตอร์เทนเมนต์	จำนวน	2 ชุด
เทปเพลงไทยสมัยนิยมของบริษัท ป๊อปปี้	จำนวน	1 ชุด
รวมทั้งสิ้น		191 ชุด <sup>*</sup>

2. ข้อมูลประเภทบุคคล ทำการติดต่อสัมภาษณ์ โปรดิวเซอร์ และนักแต่งเพลง ตามที่ระบุไว้ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (depth interview) ถึงกระบวนการผลิต เทปเพลงไทยสมัยนิยมแต่ละชุด ลักษณะรูปแบบและเนื้อหาของเพลง ตลอดจนความคิดเห็น เกี่ยวกับผลงานเพลงไทยสมัยนิยมในปัจจุบัน

\* ผลงานเพลงไทยสมัยนิยมที่ทำการศึกษามีจำนวน 191 ชุด รายละเอียดเกี่ยวกับศิลปิน นักร้อง ชื่อผลงานเพลง บริษัทผู้ผลิต เดือน ปี ที่วางจำหน่ายอยู่ในภาคผนวก ก.

### การตรวจสอบข้อมูล

เมื่อทำการรวบรวมข้อมูลได้แล้ว ก่อนที่จะทำการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลดังกล่าวตามลักษณะของข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผลงานเพลงไทยสมัยนิยม ที่ได้จาก นิตยสาร วารสาร และหนังสือพิมพ์ ในรูปของบทสัมภาษณ์ บทความ ข้อมูลประชาสัมพันธ์ในลักษณะต่าง ๆ ผู้วิจัยจะตรวจสอบโดยนำข้อมูลจากแต่ละแหล่งข้อมูลมาเปรียบเทียบว่าตรงกันหรือไม่ และพิจารณาถึงผู้ที่ให้ข้อมูลประกอบด้วยว่า น่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด
2. ข้อมูลที่เป็นรายชื่อเทปเพลงไทยสมัยนิยม ผู้วิจัยตรวจสอบจากรายชื่อที่ทางบริษัทผู้ผลิตเทปเพลงให้มา กับรายชื่อที่บริษัทจัดจำหน่ายเทปเพลงให้มา ประกอบกับรายชื่อที่ได้จากการรวบรวมของผู้วิจัยเอง โดยบันทึกจากหนังสือพิมพ์ หนังสือเพลง และนิตยสารต่าง ๆ
3. ข้อมูลประเภทบุคคล ผู้วิจัยจะศึกษาจากคำสัมภาษณ์ที่แต่ละบุคคลให้ผ่านสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ทั้งนิตยสาร หนังสือพิมพ์ และวิทยุ โทรทัศน์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

### หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์เพลงไทยสมัยนิยมตามทฤษฎีของสุนทรียศาสตร์ยุคหลังสมัยใหม่ครั้งนี้ หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ เพลงแต่ละเพลงที่ปรากฏในอัลบั้มเทปเพลงทุกชุดที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษา

### วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาของเพลงไทยสมัยนิยม เพื่อทราบถึงลักษณะและวิธีการทำซ้ำ โดยให้กรอบแนวคิดเรื่องสุนทรียศาสตร์ยุคหลังสมัยใหม่ ในส่วนที่ Eco Umberto (1985) ได้กล่าวเสนอไว้ ได้แก่

1.1 การทำซ้ำในลักษณะของการนำมาใหม่ (The Retake) หมายถึง กระบวนการกลับมาใหม่ของลักษณะของเรื่องที่ประสบความสำเร็จมาก่อนแล้ว เพื่อที่จะได้แสวงหาประโยชน์จากสิ่งนั้น การนำมาใหม่ (Retake) นี้ขึ้นอยู่กับทัศนคติทางการค้า ไม่มีกฎกำหนดตายตัวว่าต้องนำมาใหม่ทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนเท่านั้น

สำหรับการทำซ้ำในลักษณะของการนำมาใหม่ ที่ปรากฏในเพลงไทยสมัยนิยม หมายถึง การทำซ้ำในลักษณะของการนำผลงานเพลงเก่า มาผลิตใหม่ในรูปแบบของการรวมเพลงฮิต โดยบริษัทเทปเพลงได้คัดเลือกบทเพลงเด่นในแต่ละอัลบั้มที่ขับร้องโดยนักร้องยอดนิยม สังกัดบริษัท มารวมไว้ในอัลบั้มเทปชุดเดียว ผลงานเพลงที่ปรากฏในเทปรวมเพลงฮิต เลือกมาเฉพาะส่วนที่เป็นผลงานที่เคยออกเผยแพร่ และประสบความสำเร็จมาแล้วทั้งสิ้น การทำซ้ำในลักษณะนี้ ไม่ปรากฏว่ามีการเปลี่ยนแปลงใดเกิดขึ้น ทั้งในส่วนเนื้อร้อง ทำนอง ดนตรี และศิลปินที่ร้องเพลงนั้น

1.2 การทำซ้ำในลักษณะของการทำใหม่ (The Remake) การทำใหม่จะเป็นการบอกเล่าอีกครั้งหนึ่งของเรื่องที่ประสบความสำเร็จมาก่อน เราพบตัวอย่างจากงานประวัติศาสตร์ศิลปะ และงานวรรณกรรม ที่จะมีลักษณะการทำใหม่เทียม โดยจะอาศัยเทคนิคการเล่าเรื่องให้แตกต่างออกไปได้ทุกครั้ง ถ้าการทำใหม่มีลักษณะน่าสนใจก็สามารถหนีจากการทำซ้ำได้

กรณีของการทำซ้ำในลักษณะของการทำใหม่ในเพลงไทยสมัยนิยมสามารถแบ่งออกได้เป็น

1.2.1 การทำซ้ำในลักษณะของการนำเพลงเก่ามาผลิตใหม่ และขับร้องใหม่โดยนักร้องคนเดิม ผลงานเพลงเก่าส่วนใหญ่ที่นำมาผลิตใหม่ เป็นผลงานเพลงที่ประสบความสำเร็จเมื่อ 20-30 ปี ที่ผ่านมา ซึ่งผลงานเหล่านี้ขับร้อง โดยศิลปินยอดนิยมในสมัยนั้น การนำกลับมาผลิตใหม่ จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงในส่วนเนื้อร้องหรือทำนอง และยังคงขับร้อง



โดยนักร้องคนเดิม ทว่าในส่วนของคนตรีมีการทำใหม่ โดยวิธีการเรียบเรียงเสียงประสานใหม่ ให้เหมาะกับรสนิยมของผู้ฟังสมัยใหม่ และยุคสมัยที่เปลี่ยนไป

1.2.2 การทำซ้ำในลักษณะของการนำเพลงเก่ามาผลิตใหม่ แต่ขับร้องใหม่โดยนักร้องคนใหม่ ผลงานเพลงเก่าที่นำมาผลิตใหม่ อาจเป็นผลงานเพลงที่แต่งและร้องเมื่อ 20-30 ปีมาแล้ว หรือเป็นผลงานเพลงที่ปรากฏออกเผยแพร่ เมื่อ 1-5 ปีที่ผ่านมา การทำซ้ำในลักษณะนี้จะเปลี่ยนแปลงส่วนของดนตรี และส่วนของนักร้อง กล่าวคือ มีการเรียบเรียงเสียงประสานใหม่ และคัดเลือกนักร้องที่มีเสียงไพเราะ เป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคล และนักร้องที่ได้รับความนิยมในขณะนั้นมาขับร้อง

1.2.3 การทำซ้ำในลักษณะของการลอกทำนองเพลงต่างประเทศมาใส่เนื้อร้องภาษาไทย มีทั้งทำนองเพลงจีน เพลงญี่ปุ่น และเพลงฝรั่ง

1.2.4 การทำซ้ำในลักษณะการแปลงเนื้อร้อง หมายถึงการที่ผู้ประพันธ์เพลงนำผลงานเพลงยอดนิยมในสมัยนั้นมาดัดแปลงส่วนของเนื้อร้องใหม่ ให้มีลักษณะเชิงโต้ตอบ เนื้อร้องเดิม อาจมีการต่อว่าต่อขานศิลปินเดิมที่ร้องเพลงนั้น หรือแต่งเพลงเชิงล้อเลียนเพลงเดิมอีกด้วย

1.3 การทำซ้ำในลักษณะของการทำเป็นชุด (The Series) การทำเป็นชุด หมายถึง การบอกเล่าเรื่องราวของตัวละครตัวหนึ่งต่อเนื่องกันหลายตอน แต่ละตอนจะมีตัวประกอบเรื่องเปลี่ยนแปลงไป และเรื่องราวจบลงในแต่ละตอนด้วย ในส่วนการทำซ้ำในลักษณะการทำเป็นชุด จะมีลักษณะเป็นผลงานเพลงไทยสมัยนิยมที่บอกเล่าเรื่องราวของตัวละครหลักหนึ่งตัว ต่อเนื่องกันหลายบทเพลง ในแต่ละเพลงจะมีตัวประกอบ และมีเรื่องราวจบลงภายในบทเพลงนั้น

2. การวิเคราะห์ค่านิยมของผู้ผลิตและสร้างผลงานเพลงสมัยนิยมโดยอาศัยกรอบแนวคิดเรื่องดัชนีทางวัฒนธรรมมาใช้วิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาของเพลงว่าลักษณะอย่างไรบ้าง และผลที่ได้จากการวิเคราะห์นี้จะสะท้อนกลับไปถึงค่านิยมของผู้ผลิตผลงานเพลงไทยสมัยนิยมหลายประการ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยสนใจค่านิยมในส่วนที่แสดงลักษณะของสุนทรียศาสตร์ยุคหลังสมัยใหม่เท่านั้น ดังนั้น กรอบแนวคิดเรื่องสุนทรียศาสตร์ยุคหลังสมัยใหม่จึงถูกนำมาใช้ควบคู่ไปกับแนวคิดเรื่องดัชนีทางวัฒนธรรม และทำให้สามารถกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ค่านิยมของผู้ผลิตและสร้างสรรค์เพลงไทยสมัยนิยมได้ดังนี้

### 2.1 ค่านิยมในส่วนที่เกี่ยวกับเนื้อหาเพลงไทยสมัยนิยม ได้แก่

2.1.1 ค่านิยมในการสะท้อนให้เห็นเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันหรือเรื่องใกล้ตัว

2.1.2 ค่านิยมในการสะท้อนให้เห็นค่านิยมของคนในสังคมไทย

2.1.3 ค่านิยมในการสะท้อนให้เห็นความเชื่อของคนในสังคม

2.1.4 ค่านิยมในการสะท้อนภาพบุคลิกหญิงและชายในสังคม

2.1.5 ค่านิยมในการสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมของวัยรุ่น

### 2.2 ค่านิยมในส่วนที่เกี่ยวกับรูปแบบการนำเสนอผลงานเพลงไทยสมัยนิยม

2.2.1 ค่านิยมในการปฏิบัติแตกต่างไปจากกฎเกณฑ์เดิมที่มีอยู่

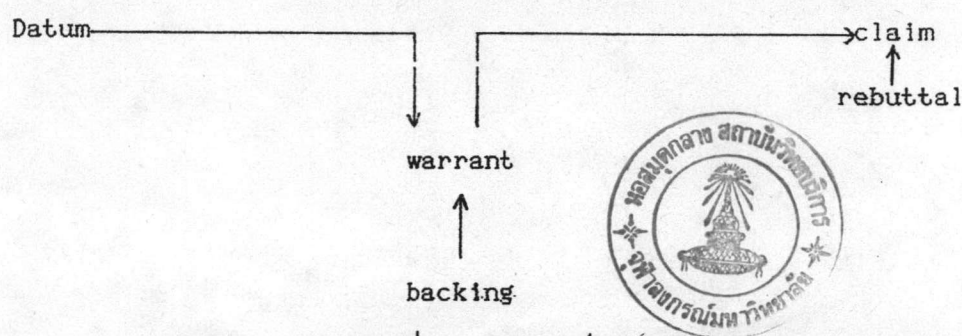
2.2.2 ค่านิยมในการให้ความสำคัญกับเรื่องของอารมณ์ ความรู้สึก

## วิธีการนำเสนอข้อมูล

ผลจากการศึกษาวิเคราะห์เพลงไทยสมัยนิยมตามทฤษฎีของสุนทรียศาสตร์ยุคหลังสมัยใหม่ นำเสนอโดยการเริ่มกล่าวถึงกระบวนการผลิตเทปเพลงไทยสมัยนิยมในชุดหนึ่ง ๆ อันจะทำให้เข้าใจถึงขั้นตอนการดำเนินงานของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงานเพลงไทยสมัยนิยม ต่อจากนั้นจึงนำเสนอลักษณะและวิธีการทำซ้ำที่ปรากฏในเพลงไทยสมัยนิยม รวมทั้งอิทธิพลของเทคโนโลยีที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคหลังสมัยใหม่ และบริบทต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยกำหนดให้เกิดลักษณะ และวิธีการทำซ้ำในผลงานเพลงไทยสมัยนิยม ส่วนในประเด็นสุดท้าย



ได้นำเสนอคำนิยามต่าง ๆ ของผู้ผลิตและสร้างสรรค์ผลงานเพลงไทยสมัยนิยม ซึ่งได้จากการวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาของเพลง อันเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นลักษณะของสุนทรียศาสตร์ยุคหลังสมัยใหม่ชัดเจนขึ้น โดยวิธีการนำเสนอจะใช้หลักการอ้างเหตุผลตามแนวคิดของ Toulmin (1964) ดังนี้



Datum	คือข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์
Warrant	คืองานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อชี้แจงแสดงเหตุผลให้เห็นว่าเหตุใดจึงสรุปได้ดังที่แถลงไว้
Backing	คือข้อสนับสนุนที่จะทำให้เกิดการยอมรับ - เชื่อถือ
Claim	คือข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์
Rebuttal	คือข้อยกเว้นที่สามารถนำมาอ้างอิงข้อสรุปได้

สำหรับระเบียบวิธีการวิจัยที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์เพลงไทยสมัยนิยม ตามทฤษฎีของสุนทรียศาสตร์ยุคหลังสมัยใหม่ ดังที่กล่าวมา เป็นการวิเคราะห์โดยกำหนดหัวเรื่องขึ้นแล้วนำข้อมูลที่ได้เป็นตัวแปรตามเพื่อวิเคราะห์ให้เห็นถึงลักษณะของสุนทรียศาสตร์ยุคหลังสมัยใหม่ในเพลงไทยสมัยนิยมได้อย่างดียิ่ง